



WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 15.05.2024 r.

Znak: WZPS-5.431.3.18.2023.JP

**Pan
Andrzej Leśniewicz
Wójt Gminy Biesiekierz**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 6 – 8 lutego 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Biesiekierz. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Gminy w Biesiekierzu – Biesiekierz 103 oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu – Biesiekierz 13.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 60/2023 z dnia 29 grudnia 2023 r. w składzie: Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w dniach 13 – 15 stycznia 2021 r. w Gminie Biesiekierz, w okresie do 1 stycznia 2022 r. do 8 lutego 2024 r.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej w Biesiekierzu, a także wyjaśnień udzielonych przez pana Mariusza Sydoruka - Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Biesiekierz z 5 lutego 2024 r.

Akta kontroli str. 1 – 16

Działalność Gminy Biesiekierz w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Biesiekierz następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Biesiekierz, w okresie objętym kontrolą, wszystkie rodziny, u których pracownik socjalny zdiagnozował w wywiadzie środowiskowym niewydolność opiekuńczo – wychowawczą objęte były wsparciem asystenta.

W kontrolowanym okresie, na terenie gminy prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w 3 rodzinach, które nie miały przyznanego asystenta rodziny, ani dzieci w pieczy zastępczej. Po analizie tych przypadków stwierdzono, że po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” i pozyskaniu informacji o trudnościach w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, nie przeprowadzono w ww. rodzinach wywiadu środowiskowego. Stanowi to naruszenie art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W jednym ww. przypadku (poz. 2, tab. 6) matka nie wyraża zgody na objęcie rodziny wsparciem asystenta. Brak było udokumentowania odmowy współpracy z asystentem rodziny. Pouczono, aby w sytuacjach odmowy współpracy z asystentem, pozyskiwać pisemne potwierdzenie w tym zakresie. W dwóch przypadkach (poz. 1 i 2, tab. 6) brak monitoringu sytuacji dziecka po zakończeniu procedury (w tym w jednym przypadku do czasu powrotu ojca do rodziny). Stanowi to naruszenie art. 176 pkt 7 ustawy.

Akta kontroli str. 18, 32 – 36, 164 – 185

2. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objęte wsparciem asystenta rodziny.

W Gminie Biesiekierz, w okresie objętym kontrolą, było 12, a na dzień kontroli 3 rodziny przejawiające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objęte wsparciem asystenta rodziny.

Analizie formalnej i merytorycznej poddano wszystkie przypadki rodzin objętych asystenturą w kontrolowanym okresie, tj.:

- 1) poz. 1, tab. 3 – rodzina z czwórką dzieci (w tym jedno pełnoletnie, mieszka z rodzicami), pierwszy raz objęta asystenturą od [tekst wyłączony z jawności] oraz ponownie od [tekst wyłączony z jawności]. Asystent motywował matkę do kontynuowania i ukończenia podjętej terapii odwykowej, kontynuowania indywidualnych spotkań z terapeutą i uczestniczenia w mitingach oraz zapoznania z możliwościami wspólnego spędzania czasu wolnego, podjęcia terapii małżeńskiej, stworzenia planu dnia, podziału obowiązków, angażowania męża i rodziny w codzienne życie. Prowadził rozmowy i porady wychowawcze, wspierał emocjonalnie, monitorował postępy dzieci w nauce, skierował do poradni psychologiczno-pedagogicznej, złożył do sądu wnioski o wgląd w sytuację dziecka. W trakcie asystentury nawiązano współpracę z terapeutą, placówkami oświatowymi, dzielnicowym, kuratorem, urzędem gminy, psychologiem placówki wsparcia dziennego, poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Niewystarczająco była dokumentowana współpraca asystenta z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny.

- 2) poz. 2 tab. 3 – rodzina z dwójką dzieci, objęta asystenturą od [tekst wyłączony z jawności]Z wywiadu środowiskowego wynikało, że do ośrodka dochodziły sygnały ze środowiska o [tekst wyłączony z jawności]. Asystent angażował członków rodziny do pomocy w obowiązkach domowych, motywował do podjęcia terapii związanej z uzależnieniem od alkoholu, współpracy z psychologiem, spotkań z psychologiem dziecięcym, odbudowywania relacji z córką, stałego kontaktu ze szkołą, większego zainteresowania rozwojem córki, osiągnięciami w nauce, wspierał w postanowieniach i walce z nałogiem, prowadził pedagogizację w aspekcie aktywnego, wspólnego spędzania czasu wolnego z dziećmi, wspólnych posiłków oraz współpracował z placówkami oświatowymi i psychologiem placówki wsparcia dziennego. Asystenturę zakończono ze względu na osiągnięcie założonych celów. Następnie przez okres 6 miesięcy asystent prowadził monitoring sytuacji rodziny poprzez wizyty raz w miesiącu oraz kontakt telefoniczny. W czasie prowadzenia monitoringu brak współpracy z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny. Rodzina została poinformowana pismem o możliwości ponownego podjęcia współpracy z asystentem rodziny kiedy uzna to za potrzebne z zapisem „o konieczności złożenia wniosku o pomoc”.
- 3) poz. 3, tab. 3 – matka z dwójką dzieci (ojciec zamieszkuje poza terenem gminy), [tekst wyłączony z jawności]. W wywiadzie środowiskowym pracownik socjalny stwierdził, że dochodziły sygnały ze środowiska o [tekst wyłączony z jawności]. Asystent motywował i wspierał w znalezieniu stałego zatrudnienia, podjęcia współpracy z psychologiem z Punktu Konsultacyjnego w Biesiekierzu, prowadził pedagogizację w aspekcie aktywnego, wspólnego spędzania czasu wolnego z dziećmi i wspólnych posiłków oraz współpracował z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, policją, psychologiem. Asystenturę zakończono ze względu na osiągnięcie założonych celów. Następnie przez okres 6 miesięcy asystent prowadził monitoring sytuacji rodziny poprzez wizyty w środowisku rodzinnym raz w miesiącu, kontaktował się telefonicznie z rodziną oraz szkołą i przedszkolem. Rodzina została poinformowana o możliwości ponownego podjęcia współpracy z asystentem rodziny kiedy uzna to za potrzebne.
- 4) poz. 4, tab. 3 – rodzina z szóstką dzieci (w tym jedno pełnoletnie), objęta po raz pierwszy wsparciem asystenta od [tekst wyłączony z jawności]. Asystenturę zakończono ze względu na osiągnięcie założonych celów. Następnie przez okres jednego miesiąca asystent prowadził monitoring sytuacji rodziny (dwie wizyty w środowisku). Rodzina ponownie objęta wsparciem asystenta od [tekst wyłączony z jawności] W wywiadzie środowiskowym jest zapis, że do ośrodka dotarły informacje o [tekst wyłączony z jawności] Rodzina wyraziła zgodę na ponowną współpracę z asystentem. Brak opracowania planu pracy z rodziną ze względu na odmowę rodziny co do sporządzenia planu oraz brak współpracy przy jego tworzeniu. Rodzina była [tekst wyłączony z jawności] W ostateczności rodzina odmówiła współpracy. W czasie trwania asystentury współpracowano z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorem sądowym, dzielnicowym, sądem, radnym gminy, placówkami oświatowymi. Asystenturę zakończono ze względu na rezygnację rodziny. Przesłana została informacja do sądu o sytuacji rodziny ze względu na złożony wcześniej wniosek o wgląd w sytuację dzieci. Rodzina dwukrotnie została poinformowana pismami o możliwości ponownego podjęcia współpracy z asystentem rodziny kiedy uzna to za potrzebne z zapisem „o konieczności złożenia wniosku o pomoc”. W aktach rodziny znajdowały się notatki służbowe pracownika socjalnego z wizyt w środowisku rodzinnym po zakończeniu pracy z rodziną przez asystenta.
- 5) poz. 5, tab. 3 – matka z dzieckiem, [tekst wyłączony z jawności]. Asystentura została zakończona ze względu na zmianę miejsca zamieszkania poza gminę. Od [tekst

wyłączony z jawności] kolejny raz została objęta asystenturą w związku z ponownym zamieszkaniem na terenie gminy. Asystentura ta została zakończona ze względu na powrót jednego dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Monitoring sytuacji rodziny prowadzony był przez asystenta do [tekst wyłączony z jawności] Następnie rodzina ponownie została objęta wsparciem asystenta od [tekst wyłączony z jawności]. Z uwagi na powyższe plan pracy z rodziną nie uwzględniał działań z zakresu pracy na rzecz powrotu do matki starszych córek pozostających w pieczy zastępczej. Asystent prowadził treningi wychowawcze, motywował do regularnego przyjmowania leków, przestrzegania ustalonych zasad i reguł w domu oraz współpracował z kuratorem, psychologiem placówki wsparcia dziennego, przedszkolem, centrum usług społecznych, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i Mobilnym Zespołem Medycznym Medison w Koszalinie.

- 6) poz. 6, tab. 3 – matka z dzieckiem, które przebywało do [tekst wyłączony z jawności]. Plan pracy z rodziną był opracowany z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. Wsparciem asystent obejmował również konkubenta matki, który uczestniczył w życiu rodziny i podczas sporządzania wywiadu środowiskowego wyraził na to słowną zgodę. W aktach rodziny brak było jego pisemnej zgody. Asystent współpracował z powiatowym centrum pomocy rodzinie, sądem, kuratorem, policją, psychologiem placówki wsparcia dziennego. Niewystarczająco była dokumentowana współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Asystent motywował do uczestnictwa w psychoterapii, pracy zarobkowej, utrzymywania regularnych kontaktów z dzieckiem i współpracy z rodziną zastępczą (w czasie pobytu dziecka w pieczy zastępczej), omawiał problemy wychowawcze i poszukiwał sposobów radzenia sobie z nimi oraz ustalał zasady i obowiązki w domu we współpracy z rodziną. Asystentura zakończona z uwagi na osiągnięcie założonych celów. Monitoring sytuacji rodziny prowadzony był przez asystenta przez okres 6 miesięcy poprzez wizyty w środowisku rodzinnym raz w miesiącu oraz kontakt telefoniczny. Brak było współpracy z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny podczas prowadzenia monitoringu.
- 7) poz. 7, tab. 3 – rodzice (konkubinat) z trójką dzieci, które od [tekst wyłączony z jawności]. Z wywiadu środowiskowego wynika, że [tekst wyłączony z jawności]. Asystent motywował i zachęcał do uczestnictwa w psychoterapii oraz innych kursach i programach, dbania o porządek, poprawy sytuacji finansowej, zmiany warunków mieszkaniowych, podjęcia terapii odwykowej i zaprzestania nadużywania alkoholu przez pana, pomagał w dostosowaniu mieszkania do potrzeb dzieci, otrzymaniu stabilnego zatrudnienia, wspierał w utrzymaniu regularnych kontaktów z dziećmi oraz edukował w zakresie gospodarowania budżetem domowym, profilaktyki zdrowotnej, organizacji dnia i prawidłowych wzorców w edukacji dzieci. Asystent współpracował z powiatowym centrum pomocy rodzinie, kuratorem, sądem, policją, psychologiem placówki wsparcia dziennego, placówkami oświatowymi oraz uczestniczył w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Asystentura zakończona ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny. Powiadomiono właściwe centrum usług społecznych o sytuacji rodziny.
- 8) poz. 8, tab. 3 – rodzice z dzieckiem, które przebywało w pieczy zastępczej od [tekst wyłączony z jawności]. Asystentura zakończona ze względu na zmianę miejsca zamieszkania poza teren gminy. Następnie rodzina objęta wsparciem asystenta od [tekst wyłączony z jawności]. W jednym planie pracy z rodziną były określone zbyt ogólne terminy realizacji niektórych działań. Plan pracy z rodziną był opracowany

we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. Asystent współpracował z powiatowym centrum pomocy rodzinie, centrum usług społecznych, domem samotnej matki, oddziałem terapii uzależnienia od alkoholu, sołtysem sołectwa i radnym gminy. Niewystarczająco była dokumentowana współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny. Asystent motywował do uczestnictwa w terapii dla uzależnionych, psychoterapii i zajęciach dla rodziców, utrzymywania regularnych kontaktów z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej, stałej współpracy z rodziną zastępczą, poprawy warunków mieszkaniowych i dostosowania mieszkania do potrzeb bytowych i rozwojowych dziecka, wspierał w poszukiwaniu pracy zarobkowej oraz uczestniczył w posiedzeniach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

- 9) poz. 9, tab. 3 – ojciec z dzieckiem, które w okresie od [tekst wyłączony z jawności]. Plan pracy z rodziną opracowany został we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W planie pracy z rodziną określono zbyt ogólne terminy realizacji działań. Asystent wspierał w utrzymaniu regularnych kontaktów z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, motywował do stałego zatrudnienia, przestrzegania obowiązujących norm społecznych, ukończenia kursu na prawo jazdy, stałego kontaktu z rodziną zastępczą w zakresie nauki, stanu zdrowia, rozwoju zainteresowań, potrzeb emocjonalnych syna oraz współpracował z centrum usług społecznych i sądem. Asystentura została zakończona ze względu na powrót dziecka do ojca biologicznego. Rodzina została poinformowana pismem o możliwości ponownego podjęcia współpracy z asystentem rodziny kiedy uzna to za potrzebne z zapisem „...o konieczności złożenia wniosku o pomoc ...”. Monitoring sytuacji rodziny prowadzony był przez pracownika socjalnego przez okres 6 miesięcy poprzez wizyty w środowisku raz w miesiącu. W dokumentach sporządzanych na zakończenie współpracy z asystentem brak informacji o planowanym monitoringu sytuacji rodziny. Dyrektor ośrodka oświadczył, że ojciec po odzyskaniu syna nie miał potrzeby dalszego wsparcia asystenta. Został wtedy poinformowany przez asystenta rodziny podczas wizyty w miejscu zamieszkania, że pracownik socjalny będzie odwiedzał środowisko w celu monitorowania sytuacji w rodzinie przez okres 6 miesięcy, a informacja o planowanym monitoringu nie została ujęta w notatce służbowej asystenta.
- 10) poz. 10, tab. 3 – rodzina z dwójką dzieci, objęta asystenturą od [tekst wyłączony z jawności]. Asystent motywował matkę do uczestnictwa w psychoterapii i poradnictwie dla rodziców, dbania o porządek w domu, zaangażowania w prace domowe i wychowanie dzieci, ustalał i przestrzegał zasad w porozumieniu z członkami rodziny, stałego rytmu dnia. W czasie asystentury niewystarczająco była dokumentowana współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny. Asystent dokumentował jedynie współpracę z pracownikiem socjalnym ośrodka i psychologiem placówki wsparcia dziennego, który również pracował w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Asystentura została zakończona ze względu na osiągnięcie zamierzonych celów. Rodzina została poinformowana pismem o możliwości ponownego podjęcia współpracy z asystentem rodziny kiedy uzna to za potrzebne z zapisem „...o konieczności złożenia wniosku o pomoc ...”. Monitoring sytuacji rodziny prowadzony był przez asystenta rodziny przez okres 6 miesięcy poprzez wizyty raz w miesiącu oraz kontakt telefoniczny.
- 11) poz. 11, tab. 3 – ojciec z dzieckiem, które od [tekst wyłączony z jawności]. Plan pracy z rodziną został opracowany we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy

zastępczej. Asystent współpracował z sądem, powiatowym centrum pomocy rodzinie, kuratorem, przedszkolem. Motywował ojca do utrzymania pracy zarobkowej, spędzania czasu wolnego z córką, pomocy w opiece nad nią oraz wspierał i interesował się w zakresie nauki, stanu zdrowia, rozwoju zainteresowań, uzdolnień i jej potrzeb emocjonalnych. Asystentura została zakończona ze względu na powrót dziecka do ojca biologicznego. Następnie rodzina została poinformowana pismem o możliwości ponownego podjęcia współpracy z asystentem rodziny kiedy uzna to za potrzebne z zapisem „...o konieczności złożenia wniosku o pomoc ...”. Po zakończeniu asystentury prowadzony był 3 miesięczny monitoring przez pracownika socjalnego poprzez wizyty w środowisku oraz kontakt telefoniczny. W dokumentach sporządzanych na zakończenie asystentury brak informacji o planowanym monitoringu sytuacji rodziny.

- 12) poz. 12, tab. 3 – rodzice z wspólnym dzieckiem [tekst wyłączony z jawności]. Asystent nie zdążył utworzyć planu pracy z rodziną ze względu na czas zapoznawania rodziny, jej problemów oraz powzięcie informacji o zamiarze wyprowadzenia się ze względu na pozostanie bez środków do życia, a także pobyt partnera w areszcie. Asystentura zakończona ze względu na zmianę miejsca zamieszkania matki z dzieckiem poza gminę i pobyt ojca w zakładzie karnym. Przesłano opinię i informację o rodzinie do właściwego centrum usług społecznych.

Podczas kontroli wskazano, aby:

- doprecyzować terminy realizacji działań w planach pracy z rodziną,
- dokumentować pisemną zgodę rodziny na objęcie wsparciem asystenta,
- rzetelnie dokonywać diagnozy rodziny i występujących problemów (ujmować informacje o panujących w rodzinie relacjach, sposobie sprawowanej opieki nad dziećmi),
- dokumentować współpracę z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny,
- w dokumentach sporządzanych na zakończenie współpracy z asystentem ujmować informacje o planowanym monitoringu,
- nie warunkować ponownego podjęcia współpracy rodziny z asystentem koniecznością złożenia wniosku o pomoc

oraz stwierdzono następującą nieprawidłowość w pracy z ww. rodzinami:

- w czasie prowadzenia monitoringu brak współpracy z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny.

W czasie kontroli poinformowano dyrektora ośrodka, że zasadnym byłoby dokonywać zapisów godzin wejść asystenta w środowisko rodzinne w harmonogramie pracy z rodziną.

We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta rodzinie następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego (wniosek był składany dwukrotnie przed wywiadem i na blankiecie wywiadu). Plany pracy z rodziną opracowane w okresie objętym kontrolą były sporządzane bez zbędnej zwłoki, zawierały wszystkie elementy wymagane ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2 przypadkach rodzin plany nie zostały sporządzone z uwagi na brak chęci współpracy ze strony rodziny przy tworzeniu planu pracy, odmowę współpracy oraz informacje o zamiarze wyprowadzenia się matki i aresztowanie ojca. Podczas kontroli analizie poddano 32 okresowe oceny sytuacji rodzin dokonane przez asystenta w okresie objętym kontrolą, były one przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną, sporządzone zgodnie z ustawowym terminem. W 6 przypadkach prowadzony był monitoring (w tym w 4 asystent prowadził monitoring, a w 2 pracownik socjalny). W 2 przypadkach brak współpracy z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny w czasie prowadzenia monitoringu. W 2 przypadkach nie prowadzono monitoringu ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny poza gminę. W przypadkach tych wysłano pismo do właściwego ośrodka pomocy społecznej lub centrum usług

społecznych. W 4 przypadkach niewystarczająco była dokumentowana współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny.

W kontrolowanym okresie w gminie nie było rodzin, które chciały skorzystać ze wsparcia asystenta w ramach ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”⁴.

Akta kontroli str. 17, 19 – 25, 37 – 156, 269 – 270

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 9 dzieci z 8 rodzin, w tym jedno rodzeństwo (4 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie objętym kontrolą).

Na dzień kontroli, w Gminie Biesiekierz jedna rodzina, z której dwoje dzieci przebywało w pieczy zastępczej była objęta wsparciem asystenta [tekst wyłączony z jawności] - przypadek opisany na stronie 4 wystąpienia. Nie objęto asystenturą 7 rodzin, z których dzieci na dzień kontroli przebywały w pieczy zastępczej. Z analizy przedłożonych dokumentów wynika, że przyczyną braku wsparcia asystenta było m.in.: rodzice nie żyją (dwie rodziny), rodzice zamieszkują poza terenem gminy (jedna rodzina), brak współpracy z ośrodkiem (jedna rodzina), ojciec zamieszkuje poza terenem gminy, matka nie żyje (jedna rodzina), ojciec nieznany, matka po urodzeniu pozostawiła dziecko w szpitalu, nie przebywa na terenie gminy, przebywa w zakładzie karnym (jedna rodzina), ojciec nieznany, matka zostawiła dziecko krótko po urodzeniu u babci, nie zamieszkuje na terenie gminy (jedna rodzina).

Analizie poddano sytuację czworga ww. dzieci. W 3 przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednym przypadku wskazano, aby dokumentować odmowę rodziny dotyczącą proponowanej pomocy w formie wsparcia asystenta.

Analiza dokumentacji rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej objętych asystenturą pozwala stwierdzić, że w trzech przypadkach plany pracy z rodzinami były sporządzane zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast w jednym przypadku nie była prowadzona praca na rzecz powrotu 2 dzieci przebywających w pieczy z uwagi na oświadczenie matki dotyczące braku chęci podejmowania działań w kierunku ich powrotu ze względu na sytuację materialną i zdrowotną. Asystent pracował z rodziną ze względu na pobyt w rodzinie młodszego dziecka, które wcześniej powróciło z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Zgodnie z oświadczeniem dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu, w kontrolowanym okresie, ośrodek otrzymał 15 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. W 8 z nich uczestniczył asystent rodziny, a w trzech pracownik socjalny. W pozostałych 4 posiedzeniach brak udziału wynikał z faktu, że zaproszenie wpłynęło po terminie, posiedzenie odwołano, nie była prowadzona praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej ze względu na odmowę współpracy przez matkę. W przypadku braku udziału w posiedzeniach ośrodek przesyłał informacje na temat sytuacji rodziny biologicznej dziecka.

Akta kontroli, str. 26 – 32, 157 – 163, 272 – 273

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że Gmina Biesiekierz zapewnia rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych dostęp do specjalistycznego poradnictwa, terapii i pomocy prawnej. W Urzędzie Gminy Biesiekierz udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna w każdą środę od godz. 12.00 do godz. 16.00, po uprzedniej telefonicznej rejestracji. W 2022 r. i 2023 r. udzielono po 36 porad prawnych. Ogłoszenia o pomocy prawnej umieszczane są na stronach internetowych Gminy Biesiekierz i Starostwa Powiatowego oraz na tablicy ogłoszeń ośrodka. Porady z zakresu poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego dla rodziców udzielane były przy Placówce Wsparcia Dziennego w Biesiekierzu. Psycholog pełnił dyżur dwa razy w miesiącu po 4 godziny. W 2022 r. i 2023 r. z wsparcia skorzystało po 15 rodzin. Ośrodek prowadzi także na co dzień poradnictwo pedagogiczne i socjalne dla mieszkańców gminy. Wizyty umawiane były telefonicznie na konkretny dzień, każdego miesiąca jest ustalany grafik wizyt. Ogłoszenia o dostępie umieszczane są na Facebooku ośrodka i tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Gminy Biesiekierz. Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, który mieści się na piętrze ośrodka. Dyżury psychologa, jednocześnie specjalisty do spraw uzależnień, w 2022 r. i 2023 r. odbywały się cotygodniowo, w poniedziałki, od godz. 14.00 do godz. 16.00. W 2022 r. z pomocy skorzystało 12 kobiet, jeden mężczyzna i dwoje dzieci, a w 2023 r. 6 kobiet i 2 dzieci. Spotkania były prowadzone indywidualnie i dotyczyły konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, spotkań wspierających oraz profilaktyki zdrowia psychicznego po pandemii COVID-19. Informacje o dostępności specjalisty w Punkcie znajdują się na tablicy ogłoszeń ośrodka oraz na ulotkach. Ponadto, rodzice i dzieci mogą skorzystać z wsparcia pedagoga oraz psychologa, zatrudnionych w każdej z trzech szkół funkcjonujących na terenie Gminy Biesiekierz.

Akta kontroli, str. 271

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W Gminie Biesiekierz funkcjonuje 7 placówek wsparcia dziennego, jedna prowadzona w formie opiekuńczej dysponująca 30 miejscami oraz sześć w formie pracy podwórkowej dla piętnaściorga dzieci każda.

Placówka Wsparcia Dziennego „Dziecięca Kraina” w Parnowie jest wyodrębnioną komórką w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu, o czym stanowi regulamin organizacyjny ośrodka wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2021 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu z dnia 15.01.2021 r. Placówka prowadzona jest w formie opiekuńczej i ma nadany Regulamin, który stanowi Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 6/2023 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu z dnia 27.10.2023 r. Lokal, w którym prowadzona jest placówka, posiada pozytywne opinie Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Koszalinie (Decyzja MZ.5580.13.2018 z 22.06.2018 r.) o spełnieniu wymagań przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie (Decyzja nr 370/2018 z dnia 11.06.2018 r.) o spełnianiu wymagań sanitarnych. W placówce zatrudniony jest kierownik i wychowawca. Na dzień kontroli funkcję kierownika placówki zajmowała osoba, która posiadała kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w art. 25 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto, w Gminie Biesiekierz 15.01.2021 r. utworzono 6 placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej - w Biesiekierzu, Kraśniku, Kotłowie, Nowych Bielicach, Laskach, Starych Bielicach. Działają one w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej

w Biesiekierzu zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym ośrodka - Zarządzenie Nr 1/2021 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu z dnia 15.01 2021 r. Placówki mają nadany Regulamin, który stanowi Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 6/2023 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu z dnia 27.10.2023 r. W placówkach zatrudniony jest wychowawca, a funkcję kierownika na dzień kontroli sprawuje ta sama osoba, co w przypadku placówki prowadzonej w formie opiekuńczej.

Akta kontroli, str. 186 – 242

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W dniach 13 – 15 stycznia 2021 r. przeprowadzono kontrolę w trybie zwykłym w Gminie Biesiekierz. Jednostkę oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości. Wydano zalecenia pokontrolne:

znaczące:

- 1) *przed podpisaniem umowy z osobami pełniącymi funkcje rodziny wspierającej weryfikować osoby pod kątem zamieszczenia ich danych w Rejestrze, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym* – nie dokonano weryfikacji realizacji zalecenia, ponieważ w okresie kontrolowanym nie podpisano nowych umów z rodzinami wspierającymi.

zwykłe:

- 1) *zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny – art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* – Uchwałą Nr XXXV/239/21 Rady Gminy Biesiekierz z 16 grudnia 2021 r. przyjęto *Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biesiekierz na lata 2022-2024*, uchwała wchodziła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. Wcześniejszy program obowiązywał do końca 2021 r. - **zalecenie zrealizowane**,
- 2) *przyznawać asystenta rodzinie zgodnie z trybem postępowania opisanym w art. 11 ustawy* – dokonano analizy wszystkich rodzin objętych asystenturą w okresie kontrolowanym - **zalecenie realizowane**,
- 3) *ujmować przewidywane efekty i terminy w planach pracy z rodzinami o czym mowa w art. 15 ust. 3 ustawy*, dokonano analizy 6 planów pracy z rodziną sporządzonych w okresie kontrolowanym. We wszystkich planach ujmowane były przewidywane efekty i terminy - **zalecenie realizowane**,
- 4) *sporządzać okresowe oceny sytuacji rodzin objętych asystenturą zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy*, dokonano analizy 32 ocen sytuacji rodziny sporządzonych w okresie kontrolowanym. Wszystkie oceny zostały dokonane z zachowaniem ustawowego terminu - **zalecenie realizowane**.

Akta kontroli str. 37 – 153, 243 – 268

Podsumowanie ustaleń kontroli

1) stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- brak wywiadu środowiskowego po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- brak monitoringu sytuacji dziecka po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- brak współpracy z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny w czasie prowadzenia monitoringu.

2) przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,

- niedopatrzenie.
- 3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:**
 - skutki formalne,
 - niewystarczające wsparcie dla rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- 4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:**
 - Wójt Gminy Biesiekierz,
 - dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Biesiekierzu,
 - asystent rodziny,
 - pracownicy socjalni.
- 5) uprawnienia jednostki kontrolowanej:**
 - zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.
- 6) wpis w książce kontroli:**
 - 1/2024
- 7) wystąpienie otrzymują:**
 - Wójt Gminy Biesiekierz,
 - Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Biesiekierz w zakresie wspierania rodziny

**wydaję
zalecenia znaczące:**

- 1) po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przeprowadzać w niej wywiad środowiskowy i dokonywać kompleksowej analizy sytuacji rodziny szczególnie pod kątem jej funkcji opiekuńczo – wychowawczych celem przyznania rodzinie asystenta – art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) prowadzić monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych – art. 176 pkt 7 ustawy,

zalecenie zwykłe:

- 3) monitoring sytuacji rodziny prowadzić w sposób rzetelny, również z wykorzystaniem informacji ze środowiska zewnętrznego rodziny.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:
Joanna Płachta
Starszy inspektor wojewódzki
Joanna Dunajewska
Inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora
Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)